

Skolebidragsindikatorer for grunnskolen for 2022+2023

Én av seks skoler bidrar mer enn forventet til å løfte elevenes resultater

En stor del av forskjellene i resultater på nasjonale prøver kan forklares med hvilke elever skolene har. Likevel ser noen skoler ut til å bidra mer til elevenes resultater enn andre.

STATISTIKK | SIST ENDRET: 14.03.2024

Hovedfunn

- 2 av 3 skoler bidrar på nivå med landsgjennomsnittet.
- Oslo har flest skoler som bidrar over snittet på både 1.–4. trinn og 5.–7. trinn.
- Agder har flest skoler som bidrar under snittet på 5.–7. trinn.
- Vestland og Nordland har flest kommuner som bidrar over snittet på 5.–7. trinn.

Mindre forskjeller i skolebidragene enn i resultatene

Når vi ser på skolebidragene, blir forskjellene mellom skolene mindre enn når vi ser på de faktiske resultatene. Det betyr at mange av skolene som har lave resultater på nasjonale prøver, har elever som har kommet langt i forhold til sitt utgangspunkt.

Skolebidragene varierer mer på 1.–4. trinn enn på 5.–7. trinn. Det henger sammen med at skolebidragene på 5.–7. trinn er basert på både elevenes familiebakgrunn og deres tidligere resultater på nasjonale prøver, mens skolebidragene på 1.–4. trinn bare er basert på elevenes familiebakgrunn. Elevenes tidligere resultater har større betydning for deres nåværende resultater enn deres familiebakgrunn har.

Hva er skolebidragsindikatorer?

Skolebidragsindikatorerne er et verktøy for å vurdere skolens påvirkning på elevenes læringsutbytte. De tar hensyn til at skolene har elever med ulik bakgrunn og forutsetninger.

Et snittresultat for en skole påvirkes i stor grad av de forutsetningene elevene har med seg i form av tidligere resultater og foreldrebakgrunn. Gjennom en statistisk modell, som tar hensyn til elevenes forutsetninger, beregnes et forventet resultat for hver elev. Ved å sammenligne de forventede resultatene med de faktiske resultatene på de nasjonale prøvene, får vi en indikasjon på om skolen har bidratt mer, mindre eller likt med landsgjennomsnittet.

- For 1.-4. trinn kontrolleres det kun for familiebakgrunn (foreldres utdanning, husholdningsinntekt og innvandringsbakgrunn), fordi det ikke finnes tidligere resultater.
- For 5.-7. trinn kontrolleres det for elevenes tidligere resultater (resultater på nasjonale prøver 5. trinn) i tillegg til familiebakgrunn.

Ved å sammenligne skolens resultater med landsgjennomsnittet, justert for elevgrunnlaget, kan vi estimere skolens bidrag. Hvis skolebidraget er null, indikerer det at skolen bidrar like mye som gjennomsnittet. Hvis skolebidraget er positivt, indikerer det at skolen bidrar mer enn gjennomsnittet. Hvis skolebidraget er negativt, indikerer det at skolen bidrar mindre enn gjennomsnittet.

Indikatorerne for barnetrinnet i 2022+2023 er basert på resultatene fra nasjonale prøver i skoleårene 2022–2023 og 2023–2024.

[Les mer om hva skolebidragsindikatorer er](#)

[Les mer om hvordan SSB beregner skolebidragsindikatorerne her](#)

Spredning i bidrag og faktiske resultater mellom offentlige skoler, skalapoeng. 2022+2023

Persentil	1.-4. trinn		5.-7. trinn	
	Skolebidrag	Faktisk	Skolebidrag	Faktisk
10. persentil	-2,7	46,6	-1,8	46,2
25. persentil	-1,5	48	-1	47,4
Median	-0,1	49,6	0	49
75. persentil	1,2	51,1	0,8	50,7
90. persentil	2,5	52,7	1,5	52,3
Spredning	5,2	6,1	3,4	6,1
Antall	1449		1477	

Presentiler og spredning

En persentil viser hvor stor del av skolene som har et resultat som er mindre enn en verdi. For eksempel har 10 prosent av skolene har et bidrag som er mindre enn -1,8 skalapoeng for 5.-7. trinn. Tilsvarende er det 10 prosent av skolene som har et bidrag på 1,5 skalapoeng eller høyere.

Vi bruker forskjellen mellom 10. og 90. persentil, det vil si de midterste 80 prosent av skolene, for å måle spredningen mellom skolene.

Kommunebidragene varierer mindre enn skolebidragene ettersom de er beregnet på grunnlag av flere elever, og dermed er mindre påvirket av tilfeldig variasjon. Som for skolebidragene, er spredningen i kommunebidragene mindre enn i de faktiske resultatene på nasjonale prøver for begge trinn.

Spredning i bidrag og faktiske resultater mellom kommuner, skalapoeng. 2022+2023

Persentil	1.-4. trinn		5.-7. trinn	
	Skolebidrag	Faktisk	Skolebidrag	Faktisk
10. persentil	-2,5	46,4	-1,3	46,4
25. persentil	-1,6	47,7	-0,6	47,4
Median	-0,4	49,1	0,1	48,5
75. persentil	0,4	50	0,9	49,6
90. persentil	0,9	50,8	1,7	50,9
Spredning	3,4	4,4	3	4,5
Antall	317		330	

Oslo har flest skoler som bidrar mer enn snittet på 1.-4. trinn

For 65 prosent av de offentlige skolene i landet kan vi ikke med sikkerhet si at elevene presterer høyere eller lavere på nasjonale prøver på 5. trinn enn forventet ut fra deres foreldrebakgrunn. 17 prosent av skolene har elever som i snitt presterer signifikant høyere enn forventet, og på 18 prosent av skolene presterer elevene signifikant lavere enn forventet.

Oslo har høyest andel skoler som bidrar mer enn landsgjennomsnittet. På 45 prosent av skolene presterer elevene høyere på nasjonale prøver på 5. trinn enn det deres familiebakgrunn skulle tilsi. Nordland, Trøndelag og Agder har høyest andel skoler som bidrar under landsgjennomsnittet, om lag 30 prosent.

Agder har flest skoler som bidrar under snittet på 5.-7. trinn

For 65 prosent av skolene kan vi ikke med sikkerhet si at elevene presterer høyere eller lavere på nasjonale prøver på 8. trinn, gitt deres foreldrebakgrunn og prestasjoner på nasjonale prøver på 5. trinn. På 16 prosent av skolene presterer elevene signifikant høyere enn forventet, og på 18 prosent av skolene presterer elevene signifikant lavere enn forventet.

Oslo har høyest andel skoler som bidrar mer enn landsgjennomsnittet, 47 prosent. Agder har høyest andel skoler som bidrar under landsgjennomsnittet, 29 prosent.

Agder har flest kommuner som bidrar under snittet på 1.–4. trinn

Det er kommunene som har ansvar for alle de offentlige skolene i landet. Hva kommunen som skoleeier gjør, kan også ha betydning for elevenes resultater. Når vi snakker om kommunebidrag, ser vi bort fra skolenivået og ser på alle elevene på de offentlige skolene i en kommune.

I 65 prosent av kommunene presterer elevene i snitt som forventet på nasjonale prøver på 5. trinn, gitt deres foreldrebakgrunn. I 28 prosent av kommunene presterer elevene signifikant lavere enn forventet, mens i kun 7 prosent presterer elevene signifikant høyere enn forventet. Denne asymmetriske fordelingen av kommuner henger sammen med at flere av de største kommunene har et kommunebidrag som ligger over snittet. Disse påvirker landsgjennomsnittet i større grad enn det de mange små kommunene gjør.

Viken har den høyeste andelen kommuner der elevene i snitt presterer signifikant høyere enn forventet, mens ingen av kommunene i Møre og Romsdal, Troms og Finnmark og Trøndelag har elever som i snitt presterer høyere enn forventet. Agder har den høyeste andelen kommuner som bidrar under landsgjennomsnittet, 45 prosent.

Vestland og Nordland har flest kommuner som bidrar over snittet på 5.7. trinn

På 5.–7. trinn fordeler kommunene seg mer symmetrisk enn på 1.–4. trinn. Flertallet av kommunene, 59 prosent, har et bidrag som ikke er forskjellig fra landsgjennomsnittet. 20 prosent av kommunene har elever som presterer signifikant høyere enn forventet, og 21 prosent av kommunene har elever som presterer lavere enn forventet.

Vestland og Nordland har den høyeste andelen kommuner der elevene i snitt presterer signifikant høyere enn forventet, rundt 30 prosent. Trøndelag har den høyeste andelen kommuner som bidrar under landsgjennomsnittet, 29 prosent.

Små forskjeller mellom de største kommunene

Generelt sett er forskjellene blant de største kommunene små. Forskjellene er naturlig nok størst på 1.–4. trinn, fordi det her justeres kun for elevenes familiebakgrunn. Når det i tillegg justeres for tidligere resultater, slik som på 5.–7. trinn, skiller det kun 1,5 skalapoeng mellom kommunene.

På 1.–4. trinn har Oslo, Bærum, Sandnes og Stavanger et kommunebidrag som er signifikant over landsgjennomsnittet, mens Tromsø og Trondheim har et bidrag som ligger signifikant under landsgjennomsnittet. Kommunebidraget for Asker, Bergen, Drammen, Lillestrøm og Kristiansand er ikke signifikant forskjellig fra landsgjennomsnittet.

Oslo, Asker, Drammen og Bergen har et kommunebidrag på 5.–7. trinn som er signifikant høyere enn landsgjennomsnittet. Trondheim og Kristiansand har et bidrag som er lavere enn landsgjennomsnittet, mens Sandnes, Bærum, Tromsø, Stavanger og Lillestrøm har et kommunebidrag som ikke er signifikant forskjellig fra landsgjennomsnittet.

Se også

[Feil i resultater fra nasjonale prøver 2014–2021](#)